

часному згодовуванні цих препаратів додатковий прибуток складає лише 28,4грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Литвин В., Поліщук В., Кучеренко І. Нові пробіотики для профілактики і терапії гострих шлунково-кишкових хвороб молодняку тварин та птиці. // Пропозиція. – 2000. - №4. – С.70-71.
2. Пентилюк С.І. Сучасні кормові біопрепарати // Тваринництво України – 2005. - №6. - С.25-27.
3. Пентилюк С.І., Пентилюк Р.С., Скрепець В.І., Деменська Н.М. Сучасний біостимулятор біомос – як альтернатива антибіотикам // Тваринництво України. - 2005. - №3. - С.27-29.
4. Попова Ж.П., Никонорова А.К. Новый пробиотик для животноводства. // Зоотехния. – 1995. - №1. - С.21-22.
5. Стегній Б.Т., Гужвинська С.О. Пробиотики у тваринництві //Вісник аграрної науки. – 2005. - № 2. - С.26-29.
6. Феркет П.Р. Управление здоровьем кишечника в мире без антибиотиков. // Расширяя горизонты. 17 Европейский, Ближневосточный и Африканский лекционный тур компании Оллтек. 2003. – С.18-39.

УДК 636.084:636.05:636,4

ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ПРОБІОТИЧНОГО ПРЕПАРАТУ

*Стрельчук Л.С. – магістр,
Пентилюк С.І. – к. с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Сучасні технології виробництва дають можливість застосовувати біологічно активних речовин (БАР), які поліпшують перетравність поживних речовин раціонів та нормалізують мікрофлору шлунково-кишкового тракту тварин та стабілізують у бажаному напрямку процеси травлення. Ці препарати умовно можна згрупувати у чотири основні групи за фізіологічною дією та механізмом впливу на продуктивність тварин: кормові антибіотики, кормові ферменти (ензими), пробіотики, пребіотики. Вони мають різну біологічну природу і, відповідно, різні первинні механізми дії. Але всі вони здійснюють вплив на здоров'я та продуктивність тварин завдяки регулюванню мікробної популяції у травневій системі.

Стан вивчення проблеми. У сучасних умовах виробництва продукції тваринництва, зокрема в організації збалансованої годівлі, науковці пропонують застосовувати білково-мінерально-вітамінні добавки (БМВД). У своєму складі БМВД повинна містити набір контрольованих поживних речовин у кількості, щоб усунути їх нестачу у зернових кормах. Це дасть можливість на основі зернової сировини готувати збалансовані комбікорми [1]. Одним з ком-

понентів БМВД можуть бути сучасні біопрепарати, які дозволяють стабілізувати мікрофлору кишечника та підготувати поживні речовини до травлення. Асортимент цих кормових препаратів постійно розширюється. В останні роки рядом вітчизняних і зарубіжних дослідників встановлено позитивну дію новітніх біологічно-активних кормових добавок при включенні їх до раціонів різних статевих вікових і продуктивних груп сільськогосподарських тварин на показники росту, витрати кормів та їх продуктивність, що у кінцевому результаті сприяє зменшенню витрат кормів на одиницю продукції і її собівартості.

Для профілактики захворювань і лікування тварин застосовують різні засоби – вакцини, сироватки, медикаментозні препарати, але всі вони, поряд з певними перевагами, мають істотні недоліки. Досвід науки і практики в медицині і ветеринарії свідчить про високу профілактичну і терапевтичну дію у разі кишкових розладів у дітей та молодняку сільськогосподарських тварин про біотичних препаратів, виготовлених з вірулентної кишкової мікрофлори. У ветеринарії застосовують пробіотичні препарати різних бактеріальних культур, в основному виділених від людей. Однак відомо, що пробіотики з бактеріальних культур високоефективні тільки для того виду тварин, від якого вони походять [2].

Пробіотики – бактеріальні препарати, що регулюють мікробіологічні процеси, пов'язані з перетравленням їжі у тварин, які використовують для профілактики кишкових інфекцій. Найбільш досконало вивчені пробіотики, що випускаються на основі *Bacillus Subtilis*. На основі штаму 11 *Bac Subtilis* розроблені сухий і рідкий препарати, які мають спори і метаболіти цієї культури [3]. За даними вчених Всеросійського науково - дослідного інституту фізіології, біохімії і харчування сільськогосподарських тварин, згодовування целлюбактерину бичкам 6-7 місячного віку в дозі 10,20 і 30 г/голову значно вплинуло на мікрофлору і метаболічні процеси в рубці тварин [4]. Застосування цього препарату сприяло підвищенню загальної кількості бактерій, які ферментують целюлозу, пектини та ксилани. Разом з цим підвищувалась сумарна целюлозна активність мікрофлори рубця, целобіогідролазна і оцукрована здатність целюлозолітичних бактерій рубцевого вмісту.

Завдання і методика досліджень. Мета роботи полягає у розробці доцільності і умов застосування в годівлі овець пробіотичної добавки I-Сак. Вирішення цієї мети передбачає виконання таких задач: оцінити продуктивну дію досліджуваної кормової добавки; провести оцінку динаміки живої маси баранців.

Науково-господарський експеримент по вивченню впливу пробіотичного препарату I-Сак на продуктивні ознаки баранців таврійського типу асканійської тонкорунної породи 10-місячного віку проводився на двох групах-аналогів по 15 голів у кожній в умовах фізіологічного двору згідно схеми досліду (табл.1). Тварини контрольної групи отримували основний раціон, баранцям I дослідної групи до складу концентрованих кормів вводили препарат у кількості 0,1% від маси комбікорму.

Таблиця 1. - Схема досліду

Групи	Умови годівлі
Контрольна	Основний раціон (ОР), збалансований за деталізованими нормами годівлі
Дослідна	ОР + пробіотичний препарат I-Сак у кількості 0,1% за масою комбікорму

Результати досліджень. Використання пробіотичного препарату I-Сак у раціонах тварин дослідних груп позитивно вплинуло на динаміку живої маси молодняку овець (табл. 2).

Аналіз даних приросту живої маси баранців піддослідних груп показав, що валовий приріст живої маси тварин контрольної групи за період дослідження становив 4,46 кг/гол, що було на 12,8% менше, порівняно із однолітками I групи.

За перший період дослідження середньодобовий приріст живої маси молодняку овець дослідної групи, який отримував пробіотичний препарат I-Сак, був більшим на 12,8% порівняно з контролем. Приріст живої маси за весь період дослідження у баранців дослідної групи був вищий за приріст контрольних тварин на 13%(P>0.05).

Таблиця 2. - Динаміка живої маси баранчиків, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показник	Контрольна група	Дослідна група
Жива маса однієї голови в середньому, кг	32,7	32,7
- на початку дослідження(10 міс.)		
- у середині дослідження (11 міс.)	37,2±0,08	37,7±0,22
Абсолютний приріст по групі, кг	67	75
Середньодобовий приріст, г	148	167
В % до контролю	-	12,8
- у кінці дослідження(12 міс.)	42,2	43,4
Абсолютний приріст по групі, кг	74,5	82,5
Середньодобовий приріст, г	165,5	189,3
В % до контролю		14,4
Абсолютний приріст по групі за весь період дослідження, кг	141,6	160,0
Середньодобовий приріст за весь період дослідження, г	157,3	177,8
В % до контролю	-	13,0
Витрати кормів на 1 кг приросту, кор. од	9,34	7,44
В % до контролю	-	125,5

Витрати кормів на 1 кг приросту живої маси баранців дослідних груп становили відповідно 7,44 корм.од., що на 1,9 корм. од., або на 25,5% менше, ніж витрачали тварини контрольної групи.

Серед показників продуктивності, тісно пов'язаних з рівнем годівлі, є настриг вовни. Вплив кормового фактора на вовнову продуктивність було встановлено у досліді (табл.3). Зокрема, використання в раціонах молодняку овець препарату I-Сак позитивно вплинуло на настриг вовни. Так найвищим настригом вовни відрізнялися тварини дослідної групи, який складав 2,7 кг на голову.

Якщо для оцінки брати настриг вовни в перерахунку на мите волокно, то у баранчиків контрольної групи він складав 1,26, то дослідної був більшим на 31,0% (P>0.05).

За комплексною оцінкою результатів дослідження (жива маса, настриг вовни та економічна ефективність) можна рекомендувати застосування препарату I-Сак у раціонах молодняку овець.

Застосування збалансованих комбікормів з включенням препарату І-Сак дає змогу раціонально балансувати їх раціони за вмістом біологічно активних речовин та поліпшувати їх засвоєння в організмі тварин.

Таблиця 3. - Вовнова продуктивність баранчиків, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показник	Контрольна група	Дослідна група
Настиг оригінальної вовни, кг	2,357	2,685
Вихід митої вовни, %	53,52	61,54
Настриг вовни в митому волокні, кг	1,261±0,32	1,652±0,25
+/- до контролю, кг	-	0,391
В % до контролю	-	131,0

Аналіз даних приросту живої маси баранців дослідної групи показав, що валовий приріст живої маси тварин контрольної групи за період дослідження становив 4,46 кг/гол, що було на 12,8% менше порівняно із однолітками дослідної групи.

Висновки і пропозиції. Проведені дослідження дозволяють рекомендувати використовувати цей препарат біологічно активних речовин у кількості: 0,1% за масою комбікорму або 4 г на голову за добу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Боярський Л.Г., Коршух В.П. Ферментне препарати в кормлення животнох. –М: Россельхозиздат, 1995. – 178 с.
2. Конаржевський К.Є., Цимбал О.М та ін. Пробиотик для профілактики і лікування неонатальних діарей у телят. // Вісник аграрної науки. – 1998. - № 9. - С. 19-22.
3. Попова Ж.П., Никонорова А.К. Новый пробиотик для животноводства. // Зоотехнія. – 1995. - №1. - С.21-22.
4. Тараканов Б.В, Николичева Т.А. Использование целлобактерина при откорме бычков. // Зоотехнія. – 2001. - №10. - С16-18.

УДК 636.084:636.05:636,4

ВИКОРИСТАННЯ ПИВНОЇ ДРОБИНИ В РАЦІОНАХ СВИНЕЙ

Шатнюк М.С. – магістр,

Пентилюк С.І. – к. с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Одним із основних факторів, який стримує збільшення виробництва свинини, є недостатня кількість кормів, низька їх якість та постійний дефіцит у раціонах протеїну, а наявні приміщення багатьох спеціалізованих по свинарству господарств, а також малих, середніх підприємств-свиноферм не повною мірою відповідають оптимальним вимогам утримання різних виробничих груп тварин. Щоб збільшити поголів'я треба: підвищити